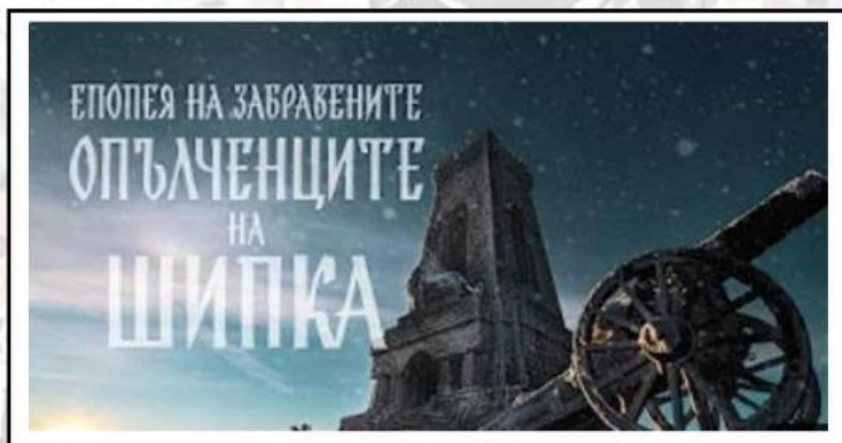

Исторически факти и образи в „Опълченците на Шипка“ - Иван Вазов

11 август 1877

1. Задача

Извадете от текста имена на исторически личности, събития и обекти, като използвате видеото и виртуалната библиотека „Слово“. Попълнете пропуснатото в стиховете.

Слово

Виртуална библиотека за БЪЛГАРСКА ЛИТЕРАТУРА
Автори по азбучен ред

А	Б	В	Г	Д	Е	Ж
З	И	Й	К	Л	М	Н
О	П	Р	С	Т	У	Ф
Х	Ц	Ч	Ш	Щ	Ю	Я

Периоди и автори

- Стара Българска литература (IX - XVIII век)
- Литература на Българското възраждане (XVIII - XIX век)
- Литература след Освобождението до края на Първата световна война (1878 - 1918)
- Литература между двете световни войни
- Литература след Втората световна война (съвременна литература)
- Първи електронни публикации

Беласица стара и новий.....

2. Задача

Изгледайте видеото от 17 мин до 19 мин.

Пренесете се в реално време в Ключката клисура на планината Беласица и съставете кратка визитка на цар Самуил.

Цар Самуил управлява България в края на .....Столица на България при неговото управление е град .....

През .....година византийският император Василий II разгромява войската на цар Самуил при село.....и ослепява .....хиляди български войници, с което си спечелва прозвището.....

3. Задача

Пренесете се виртуално в църквата „Св. Неделя“ в Батак. Кое е общото между двете изображения?

4. Задача

Анализирайте историческите извори, като отговорите на въпросите.

1. ...Големи села като Ветрен представляват купница от развалини; изгладнели деца се молят за хляб; виждат се хора, на които турците са отрязали носа и ушите...Изглежда, че войските са получили заповед да колят всички при първа съпротива и за такава се смята всичко: противопоставяне на грабежите, опит за бягство, опит за укриване.

Доклад на анкетната комисия,
ръководена от княз Церетелев, май 1876 г.

2. Няма къща, под чиито развалини да не сме открили човешки останки... Влязохме в черковния двор...от тази чудовищна гробница сега можеше да се видят подаващи се глави, китки, крака, стъпала и ръце в ужасна безредица. Казаха ни, че само тук лежат три хиляди души...Навред ужаси, ужаси, ужаси...

Репортажите на Макгахан, август 1876 г.

3. Батак беше с девет хиляди жители, сега са 1300. На седем хиляди човешки същества е изгаснал животът, но къде се намираме, не се ли свършват още завоеванията на ятагана, на кола, на горилицето, на безчестното от всякакъв вид.

Писмо на Джузепе Гарибалди, 17.08.1876 г.

4. Избиват един народ. Къде? В Европа. Има ли свидетели? Един свидетел – целият свят!...Кога ще свърши мъченичеството на тази героична нация? Дошъл е моментът, в който човешката съвест взема думата и заповядва на правителствата да я слушат...Трябва да се сложи край на империите, които убиват!

Из реч на Виктор Юго, 29.09.1876 г.

5. В международната преса в 200 вестника излизат над 3000 материала, разкриващи истината за потушаването на Априлското въстание. В защита на българите се обявяват още: Ото фон Бисмарк, Юж. Скайлер, К. Иречек, Ив. Аксаков, Ф. Достоевски, Лев Толстой, Ив. Тургениев, В. Верещагин, Дм. Менделеев и мн. др.

Дж. Макгахан

княз Церетелев

Кое е общото:

Колона 1.

Колона 2.

Извадете доказателства от текстовете:

а/ зверствата са над мирното население

б/ са резултат от официалната политика на Османската империя

в/ цивилизована Европа не може да остане безучастна към съдбата на българите

Колко време е изминало от Априлското въстание до отзвук от него по света?

Колко време е изминало от Априлското въстание до боевете при Шипка?

/използвайте хронологията от изворите и заглавието на одата/

и различното между текстовете от :

Виктор Юго

К. Иречек

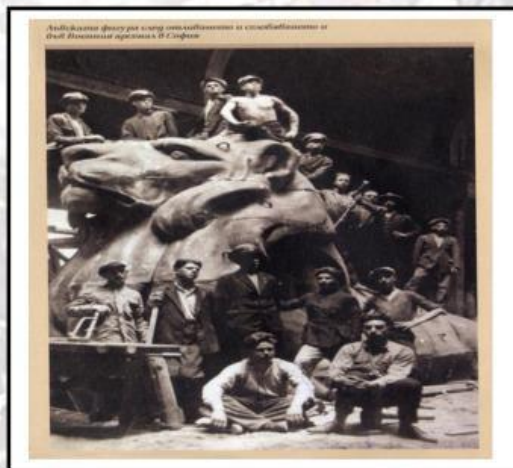

Дж. Гарибалди

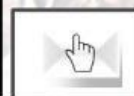

О, ...!

.....БЕЗУМНИЙ СОУН ВЪРХА ПАК...

ЗНАЕТЕ ЛИ, ЧЕ:

Кой е връх Шипка? В общественото пространство от десетилетия остава едно объркване - в момента назоваваме два върха с името Шипка. Планинският връх с надморска височина 1326 метра, назован като Свети Никола, е избран за място на паметния монумент.

На километър северно от Паметника на Свободата има друг връх, който е по-нисък - 1232 метра. Именно там, през август 1877 г., се е намирал командният пункт на генерал Николай Столетов и именно този връх Иван Вазов възпява в одата си.

По предварителен план паметникът е трябвало да бъде издигнат на Орлово гнездо, на мястото на най-тежките и най-жестоките боеве за Шипченския проход. Скалите на Орлово гнездо се намират между двата упоменти върха. За да бъдат запазени като историческа светиня, а и заради наложителните скъпоструващи подпорни стени и подравнявания, обаче е била избрана съседната височина - връх Свети Никола, който се издига над прохода и се вижда отдалече от всички страни.

Изработката на монументалната бронзова фигура на лъва от Паметника на Свободата се свързва с името на известен варненски архитект. Прочетете и научете повече за него. Обърнете внимание на други известни негови творби, както и къде е паметникът му във Варна. **Запишете и запомнете името му:**

Тогава....., нашият генерал,
 ревна горолотно: „Млади.....,
 венчайте България с лаврови венци!
 на вашата сила.....поверн
 прохода, войната и себе дори“

Връчване на Самарското знаме на Българското опълчение
 – худ. Н. Д. Оренбургски

5. Задача

Изгледайте видеото и попълнете пропуснатото в текста:

Самарското знаме е изработено в девическия манастир на град.....
 като дар за участниците в.....от 1876 г.
 То е връчено в град.....на.....
 в Руско – турската война (1877 – 1878 г.).
 От едната му страна е извезан образа на....., а
 от другата – образите на.....
 Знамето е връчено на командира на Трета опълченска
 дружина подполковник.....Бойното
 кръщение на Самарското знаме е в боевете при.....

Знаете ли, че:

Един от знаменосците, пазители на Самарското знаме, позирал на художника Ярослав Вешин за едноименната картина, е живял в град Варна след Освобождението.

Прочетете и научете повече за него. Запомнете и запишете името му:

.....

Йоще миг - ще падне Заветният хълм.

Изведнъж.....пристигна със гръм.

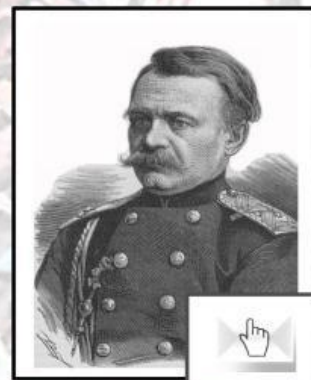
6. Задача

а/ Попълнете имената на историческите личности под визитките им, като използвате хипервръзките.

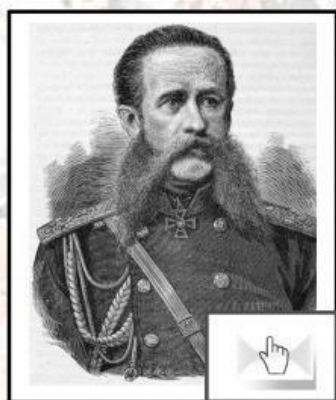
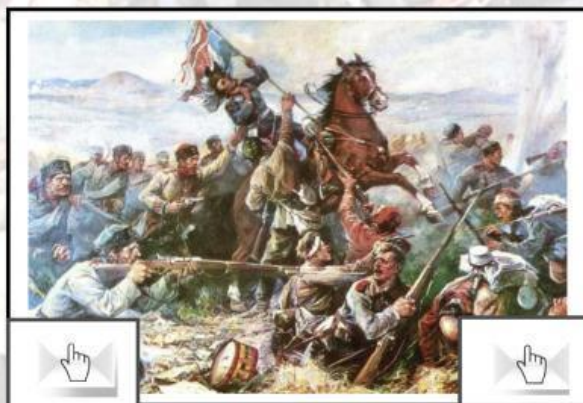
б/ Изгледайте видеото и / или изпълнете дигиталното упражнение.

Руският император, „цар освободител“

Руският генерал, ръководител на българското опълчение и боевете при Шипка

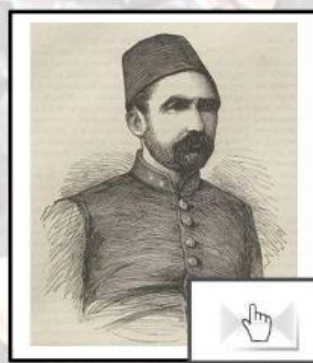
Руският генерал, ръководител на Предния отряд

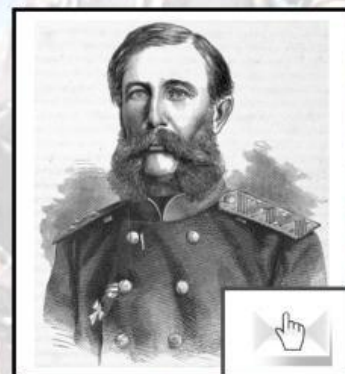
Руският генерал, свалил обсадата на Осман паша в Плевен

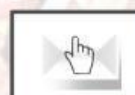
Османски паша, обсадил Плевен

Османски паша, ръководил настъплението при Шипка

Руският генерал, изпратил подкрепление в боевете на Шипка

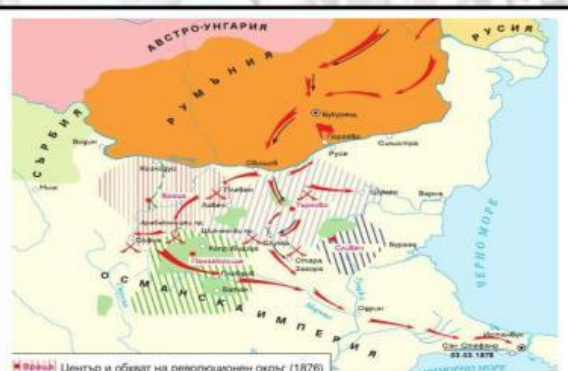
...ЕДНО ИМЕ НОВО, ГОЛЯМО АНТИЧНО,
КАТО.....СЛАВНО, БЕЗГРАНИЧНО....,

...

Нищо. Те ще паднат, но честно, без страх -
КАТЪШЪПА.....ПОД СГАНТА НА.....

7. Задача

Изгледайте видеото от 16 до 20 мин. и попълнете попълнете таблицата:

Показател	Битката при Термопили	Битката при Шипка
1. Коя е войната?		
2. Кога протича битката?		
3. Кои исторически личности участват?	- Спартанският цар - Персийският цар	- Българските - Ръководени от ген. - Подкрепени от ген. - паша
4. Кой побеждава?		
5. Открийте и запишете най-малко три факта, по които събитията си приличат:	1. 2. 3.	

И днес йощи Балканът, щом буря зафаща,
спомня тоз ден бурен, шуми и препраца
славата му дивна като някой ек
от урва на урва и от кек на кек!

Наталия Борисова,
старши учител по история и цивилизации,
ОУ Добри Чинтулов - Варна
borisova.nataliya.nb@gmail.com